

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Sibylla Erythraea, quae in fatidicorum carminum suorum acrostichide,
hoc est, primis cuiusque carminis elementis, Christi paßionem exprimit,
est autem acrostichis, Iesus Christus Dei filius ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

CONSTANTINI ORATIO

esse, apud principem calumniari, eiq; persuadere cœperunt, ut idem ille, qui in commune Persis tot tantorumque bonorum author fuisset, feris leonibus pro pastu obijciendus condemnaretur. Quare Daniel non ad interitum condemnatus, sed ad perpetuam famæ ac nominis sui celebritatem in lacum conclusus fuit: qui cum inter medias bestias verfaretur, eas leniores mansuetioresq;, quàm qui illum ibi cõclusissent, comperit. Nam omnes illas natura sua rabidas precatione quæ mansuetudini & modestiæ suæ subsidio fuit, cicures ac mites effecit. De quibus cum Cambyfes certior factus esset (non enim poterat fieri, ut tantæ tamque diuinæ virtutis præclare res gestæ in obscuro laterent) eorum quæ nunciabantur, sicut admiratione plane obstupuit, ita eum pœnituit, maleuolis magorum calumniis tam facile persuasum. Veruntamen illud spectaculum ipse suis oculis conspici voluit: qui cum virum, vtraque manu cælum versus sublata, Christum laude celebrare, & leones substractos, hominis vestigia quodâ modo venerari cerneret: confestim magos qui ipsi persuasissent, eidem addixit supplicio, & in speluncam leonum compegit. Bestiæ autem, quæ paulo ante Danieli blanditiæ fuissent, magos adortæ, eos totos, sicut earum natura fert, deuorarunt.

De Sybilla Erythræa, quæ in fatidicorum carminum suorum acrostichide, hoc est, primis cuiusque carminis elementis, Christi passionem exprimit, est autem acrostichis, Iesus Christus Dei filius seruator cruz.

CAP. XVIII.

Occurrit etiam in hoc loco ad commemorandum, testimoniũ quoddam de Christi diuinitate, ab illis, qui à fide nostra alieni sunt petitum. Nam illi qui ei tam contumeliose obtrectant, si vel suis ipsorum testimoniis fidem tribuere voluerint, ex iisdem fatis poterunt intelligere, illum & Deum, & Dei filium esse. Sybilla enim Erythræa, quæ se sexta post diluuium ætate fuisse affirmat, Quæq; sacerdos erat Appollinis: corona similiter cum Deo illo, quæ colebat, redimita: quæ etiam tripodem serpentis amplexu circumplicatum, obseruans, iis qui quicquam ab ipsa sciscitabantur, respondit se parentum incertitia illi cultui dicatam fuisse,

fuisse, quem cultum nihil in se complecti, quod ad honestatem faceret, sed hominum animos pudore spoliare, non aliter atque historici de Daphne prodiderunt, hæc inquam Sybilla quodam tempore intra adyta illa, in quibus tam absurda & plane inepta superstitione usurpari solet, conclusa, & diuino quodam instinctu afflata, versibus ea, quæ erant de Deo futura prædixit, notisq; & ordine primarum literarum quæ

Cic. in 2°
de diuina
natione:

Ἰησοῦ Χριστοῦ dicitur, historiam de Iesu aduentu declarauit. **ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ** hæc quidem est, **IESVS CHRISTVS DEI FILIVS** SERuator CRVX. Eius autem carmina infra scripsimus.

*I*udicis aduentu magni sudore videbis
*E*manare solum? Tunc rex æternus ab arce
*I*sydereæ præsens carni ius dicet, & orbi
*V*t spectare Deum pia gens, atque impia possit,
*S*ublimem carne humana sancta q; caterua
*C*inctum, supremo q; homines, qui iudicet æuo,
*H*æc erit omnis humus vepres & tristis arena,
*R*escindent simulachra homines aurum q; repellent,
*I*ncendent q; auida terram, mare, sidera, flammæ.
*S*tabunt sanctorum sub apertum corpora lumen,
*T*erra q; mens, & sancta illo splendore patebit.
*V*oce latens facinus, quod gessit quisque loquetur,
*S*ubdola q; humani pendentur pectoris antra.
*D*ira mali facies, pavor vndique et vndique luctus;
*E*t iubar inuoluent solis, stellas q; tenebræ.
*I*am vaga labetur Phœbe, ruet arduus æther.
*F*erre caput valles, disiectis alpibus, imas
*I*usserit: humanum culmen fastus q; iacebit.
*L*ata q; planities montes æquabit, & altum
*I*ntactum rate stabit, & vrent fulmina terras:
*V*na deficiet, flagrans cum fontibus amnis.
*S*tridula de calot uba fundet lugubre murmur,

CONSTANTINI ORATIO

Supremumq; orbi canet exitiabile carmen
Et subito Stygium chaos apparebit hiatu,
Regnantumq; Dei celebrabit turba tribunal.
Vndaq; sulphurea fluet alto ex æthere flamma,
Afflabit mortale genus insigne coruscans,
Trabs sancta in rectis animis optabile robur
Omnibus vna pijs vitæ melioris origo:
Rursus vesani dolor atque offensio mundi.
Collustrans vndis duodeno in fonte fideles.
Regnabit latè pascentis ferrea virga
Vnus & æternus Deus hic seruator & idem,
Xhristus pro nobis passus quem carmina signant.

Atque ista in virginis animum diuinitus plane illabebatur ad prædicendû. Eam igitur ego Beatâ puto, quam Seruator vatem, ad diuinandû de sua in nos prouidentia, delegi.

Quòd vaticinatio de Christo, à nullo illorum qui in ecclesiasticorum numero censentur, conficta sit, sed Erythræe Sibyllæ reuera existat, cuius libros Cicero ante aduentum Christi, in Romanam linguam conuertit, cuius etiam Virgilius meminit, et partus virginii, sub enigmate arcanisq; verbis propter principum metum, mysterium celebrans.   **CAP. XIX.**

Verum multi sunt, qui nullam fidem ei adiungunt, idq; cum fateantur, Sybillam vatem Erythræam extitisse: Imo verò suspicantur nostræ religionis professorem, poetica non ignarum, ista carmina contexuisse, falsoq; inscripta esse, & inter Sybillæ oracula numerata: quæ sanè sententias perquam vtilis, cum ad nimiam voluptum licentiam circuncidendam, tum ad adytum recta ad temperantem, modestamq; vitam perducentem, aperiendum continent. Verum de huius rei veritate satis constat: quippe nostri homines, tempora adeo accurate & magno studio collegerunt, ut nemo possit suspicari, hoc poema post Christi in terras descensum editum fuisse, atq; illi propterea mendacij perspicuè conuincuntur, qui ista carmina non olim à Sybilla condita esse prædicant. Perpicuum enim est Ciceronem, istud